

Aan de raad van de gemeente
LEIDSCHENDAM-VOORBURG

Datum 6 maart 2019

Nummer 846

Onderwerp Raadsbrief Bereik peuters (2½-4 jaar) 2018

Portefeuillehouder Wethouder Bouw

Behandeld door AL vd Weele

1. Waarom wordt de raad geïnformeerd?

De raad heeft bij het besluit over de harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk (1857385) zorgen geuit over het bereik van de voor- en vroegschoolse educatie (VVE). De raad heeft met een motie (1886491) gevraagd om nog voor de zomer 2018 over de eerste monitoringsresultaten te worden geïnformeerd. Dat is in juni 2018 gebeurd (dossier 546). Deze eerste resultaten gaven slechts inzicht in een relatief korte periode na harmonisatie. Een periode waarin zowel ouders als kinderopvangorganisaties flink moesten wennen aan de gewijzigde situatie. In het verdere verloop van 2018 zijn daarom nog enkele metingen verricht. Hieruit bleek dat de eerste monitorresultaten een vertekend beeld gaven. Dit is in bijgevoegde jaarrapportage (begin- en eindmeting) gecorrigeerd.

2. Korte inhoudelijke toelichting

De Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk is op 1 januari 2018 in werking getreden. Peuterspeelzalen zijn door automatische omzetting in het landelijk register kinderopvang sindsdien kinderdagverblijven geworden. Hierdoor kunnen ouders die daar recht op hebben via de Belastingdienst de inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag (KOT) aanvragen. Ouders zonder recht op KOT kunnen gebruik maken van een gemeentelijke subsidieregeling. Ook deze ouders betalen een inkomensafhankelijke bijdrage voor aan aanbod van 240 uur per jaar (40 weken x 6 uur per week). Peuters met een VVE-indicatie maken, op kosten van de gemeente, nog 240 uur per jaar extra gebruik van een VVE-geregistreerd kinderdagverblijf.

Vóór 2018 betaalden ouders voor peuterspeelzaalwerk zonder VVE een door de aanbieder vastgestelde inkomensafhankelijke vaste bijdrage per dagdeel per week. VVE-ouders betaalden, ongeacht het inkomen een vaste bijdrage die jaarlijks door het college werd vastgesteld (in 2017 € 170,- per jaar). De gewijzigde financieringssystematiek (inkomensafhankelijke ouderbijdrage) heeft gevolgen gehad voor alle ouders. Terwijl de ouderbijdrage na harmonisatie voordeel opleverde voor

vrijwel alle niet VVE-ouders (ouderbijdrage is lager geworden), steeg de ouderbijdrage voor VVE-ouders met een gezinsinkomen vanaf € 28.982,- met een klein percentage.

Monitorresultaten

In 2018 is elk kwartaal het aantal geplaatste peuters gemeten. Uit deze gegevens blijkt dat het totale bereik is toegenomen, maar dat het aantal geplaatste peuters met een VVE-indicatie geleidelijk met 19,4% is afgenomen (van 150 naar 121). Overigens is ook het aantal VVE-indicaties, afgegeven door de JGZ, met 9,5% afgenomen (van 147 in 2017 naar 133 in 2018).

Een causaal verband tussen de nieuwe financieringssysteem en de afname van het aantal geplaatste VVE-peuters kan niet worden aangetoond. Wel kunnen de extra, soms ingewikkelde administratieve handelingen (aanvragen KOT, inkomensverklaringen opvragen en overleggen) hierop van invloed zijn. Ook kan de subsidieregeling een rol hebben gespeeld, omdat deze pas voor kinderen vanaf 2½ jaar van kracht is. Dit kan tot gevolg hebben dat 2 - 2½ jarigen (voor 2018 wel geplaatst) nog geen gebruik maken van voorschoolse educatie.

Vervolgstappen

De deelname aan peuteropvang (met en zonder VVE-indicatie) zal ook in 2019 gemonitord worden. Met de VVE-aanbieders en JGZ wordt onderzocht of en welke (extra) maatregelen er getroffen kunnen worden om het bereik van VVE-peuters te optimaliseren.

De komende maanden starten er twee landelijke onderzoeken naar peuteropvang. Onderzoeks- en adviesbureau Sardes onderzoekt hoe gemeenten vorm en inhoud hebben gegeven aan de harmonisatie en wat daar de effecten van zijn.

Het tweede onderzoek betreft de landelijke Monitor bereik voorschoolse voorzieningen. Bij een nulmeting in 2017 is door bureau Buitenhek in beeld gebracht hoeveel peuters nog geen gebruik maken van een voorschoolse voorziening en waarom.

Buitenhek stelde het non-bereik in onze gemeente toen vast op 23%. Een relatief groot deel van het non-bereik wordt ingegeven door principiële opvattingen van ouders over opvoeding, levensovertuiging en/of meerwaarde van een voorschools aanbod.

Daarnaast zijn de kosten en de afstand tussen huis en voorziening van invloed op het non-bereik.

Dit jaar doet Buitenhek de tweede meting.

Voorschoolse educatie vanaf 2020

Het kabinet heeft besloten om extra te investeren in voor- en vroegschoolse educatie, zodat de jongste kinderen met het risico op een onderwijsachterstand meer aandacht krijgen. Voor de voorschoolse periode wordt € 170 miljoen extra structureel beschikbaar gesteld aan gemeenten.

Gemeenten moeten met deze extra middelen vanaf 2020 het aanbod voorschoolse educatie aan peuters van 2½ tot 4 jaar uitbreiden van de huidige 10 naar 16 uur per week. In Leidschendam-Voorburg wordt overigens al 12 uur per week aangeboden. Dat betekent voor onze gemeente een uitbreiding van 4 uur per week. De verwachting is dat de ophoging van het rijksbudget voldoende is om de extra kosten van deze uitbreiding te financieren.

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

mr. drs. M.R. Gorsse
wnd. secretaris

K. Tigelaar
burgemeester

Bijlage bestemd voor de raad:

Nummer 846

Onderwerp: Rapportage bereik peuters 2018